

Natuur.oriolus

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE | OKTOBER-NOVEMBER-DECEMBER 2015 | JG 81 | NR 4
NATUURPUNT | COXIESTRAAT 11 | B-2800 MECHELEN

natuurpunt
Studie

Drijfveren van invasieve
vogels

113

Akkervogelonderzoek
in de Westhoek

119

Torenvalk in de
problemen

131

Schaarse vogels zomer 2015

Simon Feys

Twee vroege **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* waren op 4 aug aanwezig te Doel-Schor Oude Doel. Op 10 locaties werden in totaal 22 **Krooneenden** *Netta rufina* opgemerkt, **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden gezien op 5 plaatsen. Op 4 aug zwom er een **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena* op Antwerpen-Blokkersdijk. Een ander ex overzomerde in de Achterhaven van Zeebrugge. Daar werd op 2 jul ook een **Kuifduiker** *P. auritus* waargenomen. **Vale Pijlstormvogels** *Puffinus mauretanicus* vlogen langs Middelkerke op 25 jul, langs De Panne op 28 jul en langs Oostduinkerke op 26 aug. Op 6 jun werd nog een **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* gezien te Zeebrugge-Achterhaven. Een erg vroege juveniele vogel zat al op 26 jun bij Wenduine, en zowel begin als eind aug waren er waarnemingen in Oostende. Op 12 locaties werden **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* waargenomen, **Koereigers** *Bubulcus ibis* waren deze zomer aanwezig in 6 gebieden, waaronder 5 ex in de IJzerbroeken in Woumen. Een groep van 7 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* die op 1 aug samen gezien werd te Bredene en Uitkerke is in onze contreien een hoog aantal voor deze soort. Nog een mooie groep was die van 5 **Rode Wouwen** *Milvus milvus* die op 26 jul over Duffel vloog. Op 1 jun werd een **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* gezien te Verrebroek, zomerwaarnemingen zijn uitzonderlijk

▶ Slangenarend *Circaetus gallicus*, 2de kalenderjaar. 1 aug 2015. Groot Schietveld Brecht (A) (Foto: Kris De Rouck)

in Vlaanderen. **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* werden waargenomen op maar liefst 7 locaties, waaronder - naar goede gewoonte - een vogel te Brecht-Groot Schietveld die aanwezig was van 3 jul t.e.m. 13 sep. **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* vlogen op 2 jul over Kooigem en op 31 aug over Zandhoven. De enige zingende **Kwartelkoningen** *Crex crex* waren aanwezig in de IJzervallei. Op 7 jun vlogen 2 **Kraanvogels** *Grus grus* over te Postel-Ronde Put, en op 12 jul vloog er 1 over Mechelen.

Zowel in de IJzervallei als bij Oudenburg waren er succesvolle broedgevallen van **Steltkluit** *Himantopus himantopus*. Eind augustus was er ook een juveniel aanwezig te Sint-Martens-Latem-Westerplas. De eerste **Morinelplevier** *Charadrius morinellus* vloog op 14 aug over Kooigem. Vanaf 25 aug werden meerdere vogels gezien op het plateau bij Outgaarden, het hoogste aantal dat samen gezien werd was 34 exemplaren. Op 18 aug pleisterde er een **Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* te Zeebrugge-Achterhaven. Een **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* was op 10 jun aanwezig bij het Pompje te Oudenburg, en van 23 t.e.m. 29 aug zaten er 2 juveniele vogels in de Achterhaven van Zeebrugge. Op 22 mei was een adulte **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* aanwezig op de Westerplas bij Sint-Martens-Latem. Overvliegende **Reuzensterms** *Hydroprogne caspia* werden waargenomen op 4 locaties: op 9 jul over Balen, op 24 aug over Sint-Agatha-Rode, en op 27 aug over De Panne (2 vogels) en Knokke. Tussen 14 en 23 aug werden solitaire **Witvleugelsterms** *Chlidonias leucopterus* waargenomen te Tienen, Wintam en Verrebroek. **Witwangsterms** *C. hybrida* werden gezien op 8 locaties, met enkel te Zoutleeuw-Het Vinne 2 exemplaren, elders ging het steeds om eenlingen. Zowel in Limburg als Vlaams-Brabant waren er broedgevallen van **Oehoe** *Bubo bubo*. Er waren maar 3 waarnemingen van **Velduil** *Asio flammeus* deze zomer: op 6 jun te Brecht-Groot Schietveld, op 22 jun te Wachtebeke, en op 11 aug te Diksmuide, een schril contrast met de talrijke broedgevallen in 2014. In jun waren er nog drie waarnemingen van **Draaihals** *Jynx torquilla*, vanaf 2 aug werden de eerste najaarstrekkers alweer waargenomen. De eerste helft van jun zong een **Hop** *Upupa epops* in de buurt van Bree, op 19 jun was een vogel aanwezig te Beernem, en op 15 jul zat er nog 1 bij Asse. **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* werden enkel nog waargenomen bij De Panne en tussen Koksijde en Nieuwpoort. De achteruitgang zet zich dus gewoon door. De eerste **Duinpieper** *Anthus campestris* van het najaar trok op 13 aug over de telpost bij Averbode. De enige **Graszanger** *Cisticola juncidis* van deze periode zong van 1 t.e.m. 28 jun in de Kalkense Meersen. De eerste **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* van het najaar werd al op 24 jul geringd op De Kuifeend in Antwerpen. Zingende **Grote Karekieten** *Acrocephalus arundinaceus* werden nog op 5 locaties gehoord en op 2 aug werd de eerste najaarstrekker gevangen. Met 5 ringvangsten en slechts 1 veldwaarneming was het een erg magere augustusmaand voor **Sperwergasmus** *Sylvia nisoria*. Een groepje van 7 **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* vloog op 7 aug over Kuurne. Op 20 jun was een **Ortolaan** *Emberiza hortulana* aanwezig op de Kalmthoutse Heide en tussen 9 en 23 aug werden er 5 trekkers genoteerd, op 21 aug pleisterden 2 exemplaren bij de Oostdam te Heist.

Simon Feys, simonfeys@yahoo.com

» Bijeneters *Merops apiaster*, juvenielen. 4 september 2015. Harelbeke (W) (Foto: Christian Vandeputte)

Uitzonderlijke influx Bijeneters in zomer 2015

Afgelopen voorjaar werd een uitzonderlijk hoog aantal Bijeneters waargenomen in West-Europa, en ook in Vlaanderen konden we meer dan ooit genieten van deze kleurrijke gast uit het zuiden. Het kwam rustig op gang, met de eerste groep van 4 ex op 16 mei bij Varsenare, en pas een week later opnieuw een vogel over Lommel. Vanaf dan ging het hard, met waarnemingen uit alle Vlaamse provincies. Vaak ging het om kleine groepjes, de grootste groep bedroeg 8 vogels op 7 jun bij Neerijse. In totaal werden in bijna 80 km-hokken Bijeneters waargenomen. Met zulke aantallen (regelmatig groepjes) die een paar dagen op een locatie bleven rondhangen, groeide bij veel waarnemers de hoop dat dit zou leiden tot één of meerdere broedgevallen. Dat bleek het geval in Harelbeke, waar op 24 jun 5 vogels werden ontdekt bij een zandhoop in een verkaveling. Eén koppel startte hier meteen met het uitgraven van een nestgang, wat de hoop op broeden verder aanwakkerde. Na enkel dagen verdwenen de 3 andere vogels, maar het paartje bleef in de buurt van de nestgang aanwezig en vanaf 28 jul werd gezien hoe gestart werd met het voeren van jongen. Een geslaagd broedgeval dus! Uiteindelijk vlogen hier 3 jongen uit. Het relaas van dit broedgeval werd beschreven in een Natuurbericht. Op 15 jul werd in de buurt van Sint-Laureins ook een paartje ontdekt en op 2 aug kon ook hier een nestgang worden gevonden in de oever van een zandwal. Begin september vlogen hier 2 jongen uit (info P. Dhaluin). Twee geslaagde broedgevallen dus voor Vlaanderen dit jaar. Het was alweer van 2005

geleden dat in Vlaanderen nog Bijeneters broedden, maar als gevolg van de klimaatverandering wordt verwacht dat dit in de toekomst regelmatig zal gebeuren.

» Bijeneters *Merops apiaster*, adulten. 26 juli 2015. Sint-Jan-in-Eremo (O) (Foto: Pieter Dhaluin)